

Hva skal til for å lykkes?

Kristine Bakkemo Kostøl

Som du nå helt sikkert har fått med deg: Oppdragsbaserte samarbeid med arbeidslivet kan bidra til en rekke fordeler for elevene og deg som lærer. Men det holder ikke å motta et forslag til oppdrag fra samarbeidspartneren, dele det ut til elevene og deretter vente på de fantastiske resultatene. For at oppdraget skal fungere etter hensikten er det et par ting det er lurt å tenke på i planleggingen og gjennomføringen. Her vil vi guide deg igjennom hva du bør gjøre for å lykkes:

Formulering av oppdrag

- Tenk gjennom hva oppdraget vil kreve av kunnskaper og ferdigheter hos elevene. Hvis dette ikke svarer med hva du vil at elevene skal jobbe med og lære gjennom undervisningsopplegget, må oppdraget justeres. I dette arbeidet kan du gjerne bruke planleggingsarket vi har laget som støtte (se naturfag.no/arbeidsliv).
- Når du og samarbeidspartneren har blitt enige om hva elevene skal få i oppdrag, er det lurt å bruke litt tid på formuleringen. Sjekk at de fem kriteriene for oppdrag er oppfylt (se s. 66) og bruk skrivemalen om du trenger litt hjelp (se s. 68).
- Når oppdraget er klart, kan det med fordel settes inn i samarbeidspartnerens brevmal med logo og signatur. Da understrekes det for elevene at dette er på ekte, noe som kan ha stor effekt på motivasjon og innsats.
- Husk at det er viktig ikke å lure elevene. Ikke fremstill oppdraget som autentisk hvis det ikke er tilfelle, det vil kunne drepe all motivasjon for å jobbe med oppdraget. Hvis samarbeidspartneren for eksempel allerede har bestemt seg for hvordan de skal løse problemet, forsøk å finne et annet oppdrag til elevene.



Godt planlagte undervisningsopplegg kan bidra til gode mestringsopplevelser for elevene!
Foto t.v.: Holt ungdomsskole; t.h.: Heddal ungdomsskole

Planlegging av undervisningen

- Når du skal planlegge selve undervisningsopplegget, er det lurt å ta utgangspunkt i kunnskapene og ferdighetene som oppdraget krever. Hvilke aktiviteter må undervisningen inneholde for at elevene skal bli i stand til å løse oppdraget? Det er også lurt å tenke gjennom hvilke aktiviteter som bør gjøres i klasserommet og hvilke som bør gjøres utenfor eller i samarbeid med partneren.
- For at aktivitetene skal bidra til å utvikle elevenes kunnskaper og ferdigheter, må de få elevene til å gjøre noe mer enn å pugge fakta og lese eller kopiere tekst fra lærebøker og internett. Et kontrollspørsmål du kan stille er: Kan elevene gjøre aktiviteten uten å forstå? Forskere har funnet ut at aktiviteter der elevene kommer et skritt videre i sin forståelse kjennetegnes av at elevene må gjøre én eller flere av følgende tankeprosesser:¹

Eleven

- observerer nøye og beskriver det som er der
- bygger forklaringer og tolkninger
- resonnerer basert på bevis (evidens)
- gjør koblinger
- vurderer ulike synspunkter og perspektiver
- fanger essensen og formulerer konklusjoner
- undrer seg og stiller spørsmål
- avdekker kompleksitet og går i dybden

Denne listen kan brukes som et verktøy for å sjekke om aktivitetene som planlegges legger til rette for å bygge elevenes forståelse.

Du kan lese mer om tankeprosessene og se eksempler på aktiviteter på nettsiden naturfag.no/arbeidsliv

- Elevene må få nok tid til å jobbe med oppdraget. Hvor mye tid kommer an på hvor krevende oppdraget er for elevene og hvor mye du og samarbeidspartneren forventer av elevenes løsning. Uavhengig av oppdragets omfang kan det være nyttig å dele undervisningsopplegget inn i ulike faser:

Fase 1: Samarbeidspartneren introduserer oppdraget for elevene. Elevene setter seg inn i hva oppdraget betyr – hva er det egentlig de skal gjøre, og hva trenger de da å lære?

Fase 2: Elevene jobber med ulike aktiviteter i og utenfor klasserommet for å tilegne seg kunnskapene og ferdighetene de trenger for å løse oppdraget.

Fase 3: Elevene anvender det de har lært til å utforme og presentere sin løsning på oppdraget.

Gjennomføring

- Det aller første som bør skje i undervisningen er at elevene får oppdraget. Erfaringsmessig føles dette skummelt for mange. Det er lett å tenke at elevene må kunne en del fagbegreper eller teori før oppdraget presenteres. Men hvis oppdraget kommer først, kan det være med på å skape et læringsbehov hos elevene – de ser at det er mye de trenger å lære seg for å kunne svare på henvendelsen de har fått. Dette vil gjøre at mange elever er mer mottakelige for fagstoffet du ønsker å lære dem og at de er mer engasjerte i undervisningen.
- Hvis det er mulig, bør oppdraget presenteres av samarbeidspartneren – da blir det enda tydeligere at det er noen utenfra som ønsker elevenes hjelp.
- Det er viktig at elevene får kommunisert sine løsninger tilbake til samarbeidspartneren. De har jo bedt om hjelp og må få høre hva elevene foreslår. Dette kan gjøres på mange måter. Hver gruppe kan for eksempel presentere sine idéer muntlig hos partneren, klassen kan levere en felles rapport eller dere kan ha en intern kåring på skolen og velge ut hvilke løsninger som skal kommuniseres tilbake.

Noter

¹ Ritchhart, R., Church, M., & Morrison, K. (2011). Making thinking visible: How to promote engagement, understanding, and independence for all learners. San Francisco: Jossey-Bass.